

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Victor Boico,

cu participarea:

procurorului Sergiu Crișanovschi,
recurentului Șeinman Oleg,
avocaților Marin Domente, Maxim Belinschi, Iurie Bargan,

a judecat, în ședință publică, recursurile declarate de avocatul Marin Domente și persoana interesată Șeinman Oleg, de avocatul Maxim Belinschi în interesele lui Ciobanu Dorin împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2022, privind respingerea sesizării Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra sintagmei din partea a doua a art. 313 alin. (6) /*în partea excepțiilor stabilite*/ și art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală, în cauza intentată în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, la plângerea administratorului Roșca Oleg, în interesele

SRL „Univers Vin”,

Procedura de citare legal îndeplinită.

Recurenții au solicitat admiterea recursurilor în sensul declarat.

Procurorul a opinat pentru respingerea recursurilor.

Reprezentantul SRL „Univers Vin”, avocatul Bargan Iurie, a solicitat respingerea recursurilor.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă:

1. Prin încheierea din 13 septembrie 2022, Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău a dispus: *„Se respinge demersul înaintat de avocatul Maxim Belinschi privind sesizarea Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra sintagmei din partea a doua a art. 313 alin. 6 (în partea excepțiilor stabilite) și a art. 437 alin. 1 pct. 3¹ Cod de procedură penală al Republicii Moldova. Încheierea nu este susceptibilă de atac”*.

2. Instanța a reținut că administratorul SRL „Univers-Vin”, Roșca Oleg, a depus o plângere în ordinea art. 313 Cod de procedură penală, solicitând anularea ordonanței Procurorului General, Stoianoglo Alexandr, din 11.03.2020, privind anularea ordonanței de pornire a urmăririi penale în cauza penală nr. 2019978103, emisă la 19.04.2019 de către procurorul în Procuratura Anticorupție Alexandru Gaina; anularea ordonanței procurorului-șef interimar al Procuraturii Anticorupție Adriana Bețișor din 07.06.2019 despre respingerea plângerii reprezentantului ÎM „Dionysos Mereni” SA privind anularea ordonanței de pornire a urmăririi penale, declararea nulității tuturor acțiunilor efectuate și actelor întocmite în cauza penală nr. 2019978103, cu scoaterea de sub urmărire penală a lui Stratan Constantin, Olaru Liudmila, Șeinman Oleg, Ciobanu Dorin, cu clasarea procesului penal în cauza penală nr. 2019978103.

Prin încheierea judecătoreiei Chișinău din 01.07.2021, plângerea a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată.

Avocatul Bargan Iurie a contestat cu recurs încheierea vizată.

Totodată, avocatul Belinschi Maxim a înaintat instanței de recurs o sesizare privind ridicarea excepției de neconstituționalitate asupra sintagmei din partea a doua a art. 313 alin. (6) (în partea excepțiilor stabilite) și a art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală, și anume a sintagmei ”(...) cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării” și a sintagmei ”3¹ încheierile privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, adoptate conform prevederilor art. 3¹”.

Însă, prevederile criticate în sintagma din conținutul art. 313 alin. 6 (în partea excepțiilor stabilite) și art. 437 alin. 1 pct. 3¹ Cod de procedură penală, ”(...) cu excepția încheierilor privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, care pot fi atacate cu recurs la curtea de apel în termen de 15 zile de la data pronunțării” și a sintagmei ”3¹ încheierile privind refuzul în pornirea urmăririi penale, scoaterea persoanei de sub urmărire penală, încetarea urmăririi penale, clasarea cauzei penale și reluarea urmăririi penale, adoptate conform prevederilor art. 3¹”, au fost contestate anterior în fața Curții Constituționale, constituind obiectul controlului de constituționalitate (DCC nr. 128 din 15.11.2018; DCC nr. 32 din 25.03.2021 și DCC nr. 77 din 16.06.2022), această excepție de neconstituționalitate, neconținând elemente noi, de natură să determine reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale.

Or, simpla abordare a problemei, într-o manieră mai extinsă, în cadrul sesizării depuse, în faptul că în cazurile reglementate de art. 313 alin. (6) și art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală există un tratament juridic disproportionat a celor două categorii de subiecți, nu poate fi apreciată ca o formulare din perspectiva altor critici de neconstituționalitate, ce ar putea corespunde prevederilor art. 135 alin. (1) pct. 4) al Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

Deoarece obiectul sesizării diferă de obiectul sesizărilor declarate inadmisibile prin deciziile anterioare doar prin formulare, nu și prin argumente noi

sau circumstanțe de ordin general care să justifice admiterea acesteia, iar motivele sesizării nu au fost consolidate în baza art. art. 20, 54 din Constituția Republicii Moldova, se atestă neîntrunirea cerinței pct. 3 al §82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016.

3. Avocatul Marin Domete și persoana interesată Șeinman Oleg, declară recurs, în care solicită casarea încheierii menționate și emiterea unei încheieri noi privind admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate înaintată de avocatul Maxim Belinschi, în interesele lui Ciobanu Dorin pentru verificarea constituționalității unor prevederi ale art. 313 alin. (6) și art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală.

Recurenții invocă că excepția de neconstituționalitate ridicată are relevanță exclusiv în privința normelor de procedură aplicabile la etapa examinării recursului depus în cauza penală, deoarece se referă la neconstituționalitatea prevederilor care acordă dreptul petiționarului de a ataca cu recurs încheierea primei instanțe prin care a fost respinsă plângerea împotriva ordonanței Procurorului General în ordinea exercitării controlului ierarhic superior.

Prin respingerea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate de către instanța de recurs, în calitate de ultimă instanță, a fost adusă atingere iremediabilă principiului echității procedurii.

Totodată, raportând excepția de neconstituționalitate ridicată în cadrul cauzei penale nr. 10r-889/21 de pe rolul Curții De Apel Chișinău, la exigențele art. 7 alin. (3¹) Cod de procedură penală și Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, se atestă întrunirea cumulativă a condițiilor de admitere a cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, sesizarea depusă este neîntemeiată, dar licit respinsă de instanța de recurs.

3.1. Declară recurs și avocatul Maxim Belinschi, în interesele lui Ciobanu Dorin, în care solicită casarea încheierii din 13.09.2022 și emiterea unei încheieri noi privind admiterea cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate pentru verificarea constituționalității unor prevederi ale art. 313 alin. (6) și art. 437 alin. (1) pct. 31) Cod de procedură penală în sensul corespunderii cu art. 4, 16, 20, 21, 23, 54, 119 din Constituția RM.

Recurentul indică că Curtea Constituțională a stabilit cu certitudine că până în prezent excepțiile de neconstituționalitate a art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală s-ar referit exclusiv la partea în care încheierile judecătorului de instrucție sunt irevocabile și nu au vizat excepțiile stabilite în partea a doua a articolului menționat, care nu au fost suspuse controlului constituționalității prin prisma încălcării egalității în drepturi de acces la justiție.

Art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală nu a fost suspus niciodată supus controlului constituționalității.

Deci, la moment, nu există o hotărâre anterioară având ca obiect prevederile contestate ale art. 313 alin. (6) și art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală, sub aspectul motivelor invocate în sesizare.

Astfel, refuzul instanței de recurs de a ridica excepția de neconstituționalitate, în condițiile în care exigențele stabilite de art. 7 alin. (3¹) Cod de procedură penală

au fost strict respectate, constituie o carență procedurală de încălcare flagrantă a dreptului la un proces legal și echitabil, garantat de Constituție și art. 6 din CEDO.

3.2. La 26 octombrie 20202, avocatul Marin Domete și persoana interesată Șeinman Oleg depun *recurs motivat și cerere de recurs suplimentară*, în care solicită casarea încheierii Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 13.09.2022 și dispunerea trimiterii după competență la Curtea Constituțională a cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate depusă de avocatul Maxim Belinschi.

Recurenții menționează că obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către reprezentantul unei părți la proces; prevederile art. 313 alin. (6) și art. 437 alin.(1) pct. 3¹) Cod de procedură penală, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate, deși instanța de recurs eronat a indicat că ar fi existat, indicând un șir de decizii care au avut ca obiect de verificare a constituționalității prevederilor doar ale art. 313 alin. (6) Cod de procedură penală, dar sub alte aspecte decât cel solicitat de avocatul Belinschi Maxim, iar prevederile art. 437 alin.(1) pct. 3¹) Cod de procedură penală al Republicii Moldova nu au fost obiectul unui control al constituționalității.

Importanța reglementării posibilității de contestare separată cu recurs a încheierii judecătorești privind refuzul de ridicare a excepției de neconstituționalitate este determinată nu doar de necesitatea punerii în acord a normelor contestate prin această sesizare cu prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 2 din 02.09.2016, dar și de necesitatea atribuirii unui caracter practic, efectiv și prompt, unui asemenea instrument procedural deosebit de important cum este exercitarea controlului concret de neconstituționalitate efectuat de Curtea Constituțională la sesizarea justițiabilului prin intermediul instanțelor de judecată, care are drept scop protejarea acestuia împotriva legiuitorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate, sau de a preveni aplicarea în soluționarea propriei sale cauze a unei norme neconstituționale.

Contrar celor indicate, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău, în dispozitivul încheierii contestate a indicat „*Încheierea nu este susceptibilă de atac*”.

4. Judecând recursurile nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acestea urmează a fi respinse ca inadmisibile, din următoarele considerente.

Potrivit art. 444 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile judecătorești pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Conform art. 448 Cod de procedură penală, instanța de recurs verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosar și a oricăror documente noi prezentate de părți.

Respectiv, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursurile de pe rol (*pct. 3.-3.2. din decizie*), se atestă că, potrivit art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură

penală, *pot fi atacate cu recurs doar hotărârile penale pentru care legea prevede această cale de atac.*

Totodată, conform art. 7 alin. (3³) Cod de procedură penală, dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la 4 alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă *argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.*

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, legea procesual-penală nu prevede pentru încheierile judecătorești privind refuzul ridicării excepției de neconstituționalitate, calea de atac - recursul, iar argumentele privind dezacordul cu acestea pot fi invocate doar în recursul declarat împotriva hotărârii în fond, și că recursurile vizate sunt inadmisibile.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl respinge, dacă este inadmisibil.

Prin urmare, odată ce sunt inadmisibile, recursurile de pe rol urmează a fi respinse.

5. Conform art. 447-449 alin. (1) pct. 1) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Respinge, ca inadmisibile, recursurile declarate de avocatul Marin Domente și persoana interesată Șeinman Oleg, de avocatul Maxim Belinschi în interesele lui Ciobanu Dorin, împotriva încheierii Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 septembrie 2022, privind respingerea sesizării Curții Constituționale în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate asupra sintagmei din partea a doua a art. 313 alin. (6) */în partea excepțiilor stabilite/* și art. 437 alin. (1) pct. 3¹) Cod de procedură penală, în cauza intentată în temeiul art. 313 Cod de procedură penală, la plângerea administratorului Roșca Oleg, în interesele SRL „Univers Vin”.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 14 noiembrie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Victor Boico